

Ohlédnutí první za sportovním životem

Od svých 12 let jsem byl tělem i duší Sokolem. V mnohostranné závodní sportovní činnosti (gymnastika, lehká atletika, plavání, lyžování, volejbal) jsem největších úspěchů a popularity dosáhl ve volejbale. Můj volejbalový vývoj byl bytostně spjat s vývojem a výsledky družstva mužů Sokola Kroměříž a jsou detailně popsány ve studii „**O vrcholové odbíjené Sokola Kroměříž**“ (162 strojopisných stran z r. 1979). Stal jsem se jedním z průkopníků, popularizátorů a reprezentantů volejbalu a to nejenom doma, ale i v zahraničí. V rámci Sletů slovanského sokolstva (SSS) jsme volejbal učili Bulhary, Jugoslávce i Poláky a zasloužili se o jeho technický i taktický rozvoj.

Již v roce 1925 jsme se smečařem VVK Praha Vondrovičem zvaným „Čína“ nezávisle na sobě přešli od tahaného ke tlučenému smečování a v krátké době pak tahání míče zmizelo ze hřišť i z pravidel. V r. 1933 si náš vedoucí a trenér Leopold Opravil začal zaznamenávat výkonnost jednotlivých hráčů v průběhu zápasu jako východisko k tréninku. Od r. 1934 přibýly i záznamy o hráčích soupeře k předurčení naší taktiky. Za svou sportovní činnost a dosažené úspěchy jsem byl oceněn Veřejným uznáním za zásluhy o rozvoj tělovýchovy a sportu (1958), Stříbrným pamětním odznakem ČSTV (1981), Čestným členstvím Sokola Kroměříž (1997), Stříbrnou medailí ČOS (2004) a v minulých dnech skleněnou plastikou s mým jménem a nápisem „**Sokolská sportovní legenda**“, udělenou mně ČOS u příležitosti letošního jubilea.

Volejbal jsem poznal za studia na Učitelském ústavu v Kroměříži (UÚK) v letech 1921-26 zásluhou prof. Ladislava Roušara, který na školním dvoře vybudoval dva volejbalové kurty a seznámil nás se základy této nové sportovní hry. Volejbal nás zaujal svým kolektivním pojetím a s dalšími spolužáky jsme mu věnovali bezpočet poledních přestávek mezi vyučováním. Začátkem roku 1924 jsem ve svém rodišti založil a vedl volejbalový oddíl Sokola Bystřice p. Hostýnem. V září jsme uspořádali propagační turnaj mužů a žen a jeho úspěšná realizace nás inspirovala k tomu, že se družstvo mužů (vlastně ještě dorostenců) zúčastnilo historicky prvního mistrovství republiky, uspořádaného Československým basketbalovým a volejbalovým svazem (ČBaVS) v říjnu 1924 v Olomouci.

V r. 1925 uspořádal Sokol Kroměříž propagační trojtukání za účasti družstev mužů University Brno, Učitelského ústavu Kroměříž (UÚK) a Sokola Kroměříž. Vítězem se překvapivě stal nejmladší celek UÚK a jeho smečaři (já, Breitenbacher a Zapletal) byli vyzváni k přestupu do Sokola Kroměříž. Ambice posíleného družstva Sokola Kroměříž vedly k navázání sportovních kontaktů s pražskými družstvy Strakovy akademie a Vysokoškolského volejbalového klubu (VVK). Tato „*družba*“ měla významný vliv na růst výkonnosti našeho družstva, snažícího se dosáhnout výkonnější pražské celky.

Rok 1926 byl pro mne, Breitenbachera a Zapletala mimořádně úspěšný. S družstvem UÚK jsme startovali na II. Středoškolských hrách v Praze a pod názvem „*Pedagogium Kroměříž*“ vybojovali 2. místo nejenom ve volejbale, ale i v gymnastickém cvičení na nářadí. S družstvem Sokola Kroměříž jsme se zúčastnili VIII. všesokolského sletu, do jehož závodů byl poprvé zařazen volejbal. V něm Sokol Kroměříž v Praze triumfoval a získal 3 tituly Přeborníka ČOS zásluhou družstev mužů, žen a dorostenců. Za tímto mimořádným úspěchem stála široká hráčská základna, všestranná pohybová příprava, systematický trénink, péče o dorost, bohatý společenský život a soudržnost celého oddílu.

Další sportovní vývoj družstva mužů Sokola Kroměříž lze rozdělit do dvou etap:

1. Období konsolidace a vyhrávání (1927-1932), ve kterém bylo družstvo doplňováno vyspělými dorostenci a postupně dostihlo a předstihlo ve výkonnosti nejvyspělejší družstva té doby (pražské vysokoškoláky ze Strakovy akademie, VVK a Marathónu, Sokol Brno I, Sokol Plzeň V, Sokol Hradec Králové).
2. Období rutinní setrvačnosti (1933-1936), které nastalo po odstěhování většiny osobnostních a hráčských opor družstva z Kroměříže za svým povoláním. To znemožnilo tréninky družstva, oslabilo výchovu dorostu, zabrzdlilo společenské aktivity a oslabilo soudržnost oddílu. V této době také dožrála další družstva vrcholové úrovně (Sokol Vysočany, Sokol Pardubice I.)

Zánik vrcholového volejbalu Sokola Kroměříž v roce 1937 byl krátkodobou záležitostí. Příčinou se stalo nečestné jednání náčelníků ČOS i Hanácké župy sokolské: Sokol Kroměříž – ač přeborník ČOS, přeborník SSS a mistr ČSR za rok 1936 nebyl pozván do Prahy k rozřadovacímu závodnímu zápasu, jehož vítěz (Sokol Vysočany) jel do Sofie reprezentovat ČOS na přebory SSS. Tato událost vyústila do kolektivního rozhodnutí ukončit 12 let trvající ojedinělou sportovní kariéru našeho družstva. Já a Otto Hoffmann, oba pracovní zakotvení ve Zlíně, jsme přestoupili do Sokola Zlín (za protektorátu SK BAŤA Zlín), kde jsme v roce 1941 zakončili svou závodní činnost.

V roce 1943 u příležitosti mistrovství protektorátu ve Zlíně nás ČBaVS požádal, abychom s kolektivem lékařů Baťovy nemocnice zjistili, jaké nároky klade závodní volejbal na sportovce. Byl to snad první lékařský výzkum tohoto druhu u nás a bylo při něm zjištěno, že volejbal je fyziologicky stejně náročný jako jiné olympijské sporty. S výsledky byl seznámen nejen volejbalový svaz, ale dodatečně v dubnu 1947 i účastníci celostátní Konference tělovýchovných lékařů.

Své sportovní vzpomínky končím úvahou, čím mně volejbal obohatil. Jak hra sama, tak i mnohé aktivity kolem byly mně nejen zdrojem ušlechtilé zábavy a radosti, ale také vhodným prostředkem seberealizace, společenského vyžití a uplatnění, kompenzací studijních a pracovních povinností. Volejbal se stal účinným prostředkem mého tělesného zdokonalování, poznávání principů a tendencí, uplatňovaných ve společenském životě, v sokolském a sportovním hnutí. Všechny tyto pozitivní vlivy harmonicky a blahodárně působily na můj vývoj, utváření charakteru, formování postojů k sobě, k druhým, k přírodě, k povolání. Mé tehdejší sportování mně nic neodříkalo, nebylo pro mě nikdy řeholí, nýbrž podmanivou součástí všestranné výchovy, užitečnou přípravou pro plodný život, pro společenské uplatnění.